TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 21. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Elektronisko sakaru tīkli un pakalpojumi — Direktīva 2002/22/EK — Universālais pakalpojums — 12. un 13. pants — Universālā pakalpojuma saistību izmaksu aprēķins — 32. pants — Ar papildu obligāto pakalpojumu sniegšanu saistīto izmaksu kompensācija — Tieša iedarbība — LESD 107. panta 1. punkts un 108. panta 3. punkts — Drošības pakalpojumi un pakalpojumi ārkārtas situācijās uz jūras, kas tiek sniegti Dānijā un Grenlandē — Valsts tiesiskais regulējums — Ar papildu obligāto pakalpojumu sniegšanu saistīto izmaksu kompensācijas pieteikuma iesniegšana — Trīs mēnešu termiņš — Līdzvērtības un efektivitātes principi

Lieta C-327/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Østre Landsret* (Austrumu reģiona Apelācijas tiesa, Dānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 26. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 2. jūlijā, tiesvedībā

TDC A/S

pret

Teleklagenævnet ,

Erhvervs- og Vækstministeriet .

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši A. Prehala [*A. Prechal*], A. Ross [*A. Rosas*], K. Toadere [*C. Toader*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] (referents),

ģenerāladvokāts N. Vāls [*N. Wahl*],

sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 1. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *TDC A/S* vārdā – *O. Spiermann*, *advokat*,

— Dānijas valdības vārdā – *C. Thorning*, pārstāvis, kam palīdz *J. Pinborg*, *advokat*,

— Eiropas Komisijas vārdā – *L. Nicolae*, *G. Conte* un *M. Clausen*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – dāņu.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva) (OV 2002, L 108, 51. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 13. nod., 29. sēj., 367. lpp.) 32. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *TDC A/S* un *Teleklagenævnet* (Telekomunikāciju sūdzību padome, Dānija) un *Erhvervs- og Vækstministeriet* (Uzņēmējdarbības un izaugsmes ministrija, Dānija) par vairāku kompensācijas par izmaksām, kas radušās *TDC* saistībā ar obligāto papildu pakalpojumu sniegšanu, pieteikumu noraidīšanu un lūguma atkāpties no paredzētā termiņa šādu kompensācijas lūgumu iesniegšanai noraidīšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Universālā pakalpojuma direktīva

3 Universālā pakalpojuma direktīvas preambulas 4., 18., 19., 21., 23., 25. un 26. apsvērumā ir noteikts:

> "(4) Universālā pakalpojuma nodrošināšana [..] var iekļaut dažu pakalpojumu sniegšanu dažiem lietotājiem par cenām, kas atšķiras no cenām parastos tirgus apstākļos. Tomēr kompensācija uzņēmumiem, kas izraudzīti šādu pakalpojumu sniegšanai šādos apstākļos, nedrīkst izkropļot konkurenci ar noteikumu, ka izraudzītajiem uzņēmumiem kompensāciju piešķir par konkrētajām neto izmaksām, un ar noteikumu, ka neto izmaksu apgrūtinājumu atmaksā neitrālā veidā attiecībā uz konkurenci.
>
> [..]
>
> (18) Dalībvalstīm vajadzības gadījumā būtu jāizveido mehānismi universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu finansēšanai gadījumos, kad tiek parādīts, ka saistības var pildīt tikai ar zaudējumiem vai ar neto izmaksām, kas neatbilst parastiem tirdzniecības standartiem. Ir svarīgi nodrošināt to, ka universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas tiek pienācīgi aprēķinātas un ka finansēšana tiek veikta ar minimālu tirgus kropļošanu un kaitējumu uzņēmumiem, un tā atbilst [LESD 107. un 108. panta] noteikumiem.
>
> (19) Aprēķinot universālā pakalpojuma neto izmaksas, būtu jāņem vērā izmaksas un ieņēmumi, kā arī nemateriālais labums, ko iegūst no universālā pakalpojuma sniegšanas, taču nevajadzētu kavēt galveno mērķi nodrošināt to, ka tarifu struktūras atspoguļo izmaksas. Universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas būtu jāaprēķina, pamatojoties uz pārskatāmām procedūrām.
>
> [..]

(21) [..] Jebkuram finansēšanas mehānismam būtu jānodrošina tas, ka tirgus dalībnieki piedalās tikai universālā pakalpojuma saistību un nevis citu darbību finansēšanā, kas nav tieši saistītas ar universālā pakalpojuma saistību pildīšanu. [..]

[..]

(23) Universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas var sadalīt starp visām vai dažām noteiktām uzņēmumu klasēm. Dalībvalstīm būtu jānodrošina tas, ka sadales mehānismā ir ievērots pārskatāmības, mazākā iespējamā tirgus izkropļojuma, nediskriminācijas un proporcionalitātes princips. Mazākais iespējamais tirgus izkropļojums nozīmē to, ka iemaksas atmaksā tādā veidā, [ka] cik vien iespējams tiek samazināta finansiālā apgrūtinājuma, kas uzlikts lietotājiem, ietekme, piemēram, sadalot iemaksas iespējami plašāk.

[..]

(25) [..] Dalībvalstīm nav atļauts tirgus dalībniekiem uzlikt finansiālo iemaksu, kas attiecas uz pasākumiem, kas nav universālā pakalpojuma saistību daļa. Individuālām dalībvalstīm joprojām ir tiesības noteikt īpašus pasākumus (ārpus universālā pakalpojuma saistību apjoma) un finansēt tos saskaņā ar [Savienības] tiesībām, bet ne ar tirgus dalībnieku iemaksām.

(26) Efektīvāka konkurence visos piekļuves un pakalpojumu tirgos lietotājiem sniegs lielāku izvēli. Efektīvas konkurences un izvēles līmenis [Eiropas Savienībā] ir atšķirīgs un atšķiras dalībvalstu ģeogrāfisko apgabalu starpā un starp piekļuves un pakalpojumu tirgiem. [..] Efektivitātes un sociālu iemeslu dēļ lietotāju tarifiem būtu jāatspoguļo pieprasījuma situācija, kā arī izmaksu situācija ar noteikumu, ka tas nerada konkurences izkropļošanu. [..] Cenu griestu noteikumus, ģeogrāfisko izlīdzināšanu vai līdzīgus instrumentus, kā arī pasākumus, kas nav ieviesti ar normatīvo aktu palīdzību, tādus kā publiski pieejam[i] mazumtirdzniecības tarifu [cenu] salīdzinājum[i], var izmantot, lai sasniegtu dubulto mērķi veicināt efektīvu konkurenci [tirgū], apmierinot sabiedrības interešu vajadzības [..]. Ir vajadzīga piekļuve pienācīgai izmaksu uzskaites informācijai, lai valsts pārvaldes iestādes varētu pildīt savus pārvaldes pienākumus šajā [jomā], ietverot jebkādu tarifu kontroles noteikšanu. [..]"

4 Universālā pakalpojuma direktīvas 1. panta "Darbības joma un mērķis" 2. punktā ir paredzēts:

"Šī direktīva nosaka lietotāju tiesības un atbilstīgās to uzņēmumu saistības, kas nodrošina sabiedrībai pieejamus elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus. Attiecībā uz universālā pakalpojuma sniegšanas nodrošināšanu atvērtu konkurences tirgu vidē šī direktīva nosaka īpašas kvalitātes obligāto pakalpojumu kopumu, kuri ir pieejami visiem lietotājiem par pieejamu cenu, ņemot vērā īpašos valsts apstākļus, nekropļojot konkurenci. [..]"

5 Šīs direktīvas 3. panta "Universālā pakalpojuma pieejamība" 2. punkts ir formulēts šādi:

"Dalībvalstis nosaka visefektīvāko un piemērotāko pieeju, lai nodrošinātu universālā pakalpojuma ieviešanu, ievērojot objektivitātes, pārskatāmības, nediskriminācijas un samērīguma principus. Dalībvalstis cenšas samazināt tirgus izkropļošanu, jo īpaši pakalpojumu nodrošināšanu par cenām vai saskaņā ar citiem noteikumiem un nosacījumiem, kas atšķiras no parastiem komerciāliem nosacījumiem, aizsargājot sabiedrības intereses."

6 Universālā pakalpojuma direktīvas 8. panta "Uzņēmumu izraudzīšanās" 2. punktā ir paredzēts:

"Ja dalībvalstis izraugās uzņēmumus daļā vai visā valsts teritorijā kā uzņēmumus ar universālā pakalpojuma saistībām, tās to veic, izmantojot efektīvu, objektīvu, pārskatāmu un nediskriminējošu izraudzīšanās mehānismu, tādējādi nevienam uzņēmumam nevar *a priori* būt liegta iespēja tikt

izraudzītam. Šādas izraudzīšanās metodes nodrošina to, ka universālo pakalpojumu sniedz ekonomiski izdevīgā veidā un ka to var izmantot kā līdzekli universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu noteikšanai saskaņā ar 12. pantu."

7 Šīs direktīvas 12. panta "Universālā pakalpojuma saistību izmaksas [izmaksu aprēķināšana]" 1. punktā ir noteikts:

"Ja valsts pārvaldes iestādes uzskata, ka universālā pakalpojuma sniegšana, kā noteikts 3. līdz 10. pantā, var radīt negodīgu [netaisnīgu] apgrūtinājumu uzņēmumiem, kas izraudzīti sniegt universālo pakalpojumu, tās var aprēķināt šī pakalpojuma sniegšanas neto izmaksas.

Šim nolūkam valsts pārvaldes iestādes:

a) aprēķina universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas, ņemot vērā jebkuras tirgus priekšrocības, kādas ir uzņēmumam, kas izraudzīts sniegt universālo pakalpojumu, saskaņā ar IV pielikuma A daļu; vai

b) izmanto tā universālā pakalpojuma sniegšanas neto izmaksas, kas noteikts ar izraudzīšanās mehānisma palīdzību, saskaņā ar 8. panta 2. punktu."

8 Universālā pakalpojuma direktīvas 13. panta "Universālā pakalpojuma saistību finansēšana" 1. punktā ir noteikts:

"Ja, pamatojoties uz 12. pantā minēto neto izmaksu aprēķinu, valsts pārvaldes iestādes atklāj, ka uzņēmums ir pakļauts negodīgam [netaisnīgam] apgrūtinājumam, dalībvalstis pēc izraudzītā uzņēmuma pieprasījuma izlemj:

a) ieviest mehānismu, lai kompensētu šim uzņēmumam noteiktās neto izmaksas saskaņā ar pārskatāmiem noteikumiem no valsts finansējuma; un/vai

b) sadalīt universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas starp elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu sniedzējiem."

9 Universālā pakalpojuma direktīvas 32. pants "Papildu obligātie pakalpojumi" ir formulēts šādi:

"Dalībvalstis var izlemt tās teritorijā padarīt publiski pieejamus papildu pakalpojumus, neatkarīgi no pakalpojumiem, kas ietilpst universālā pakalpojuma saistībās kā noteikts II nodaļā, bet šādos apstākļos nevar noteikt kompensācijas mehānismu, iekļaujot īpašus uzņēmumus."

10 Universālā pakalpojuma direktīvas IV pielikuma A daļā ir paredzēts:

"[..]

[..] universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas aprēķina kā starpību starp izraudzītā uzņēmuma ar universālā pakalpojuma saistībām un izraudzītā uzņēmuma bez universālā pakalpojuma saistībām neto izmaksām. [..] Pienācīga uzmanība ir jāpievērš pareizai to izmaksu izvērtēšanai, no kurām izraudzītais uzņēmums izvēlētos izvairīties [būtu izvairījies], ja tam nebūtu universālā pakalpojuma saistīb[u]. [..]

[..]"

11 Universālā pakalpojuma direktīvas IV pielikuma B daļā ir paredzēts mehānisms universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu atmaksāšanai.

Direktīva 2002/21/EK

12 Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV 2002, L 108, 33. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 13. nod., 29. sēj., 349. lpp.) 2. panta j) punktā ir sniegtas šādas definīcijas:

""universāls pakalpojums" nozīmē to konkrētas kvalitātes pakalpojumu minimālo kopumu, kas noteikt[s] [universālā pakalpojuma direktīvā], kas ir pieejams visiem lietotājiem neatkarīgi no to ģeogrāfiskās atrašanās vietas un, ņemot vērā īpašus valsts apstākļus, par pieejamu cenu".

Lēmums par aizjūras asociāciju

13 Grenlande bija norādīta to aizjūras zemju un teritoriju sarakstā (AZT), kurš iekļauts Padomes 2001. gada 27. novembra Lēmuma 2001/822/EK par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Kopienu ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV 2001, L 314, 1. lpp.) I A pielikumā.

Lēmums 2012/21/ES

14 Saskaņā ar Komisijas 2011. gada 20. decembra Lēmuma 2012/21/ES par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV 2012, L 7, 3. lpp.), 12. pantu šis lēmums ir stājies spēkā 2012. gada 31. janvārī. Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, ņemot vērā faktu norises datumu, var uzskatīt, ka šis lēmums neregulē pamatlietu.

Dānijas tiesības

15 2000. gada 31. maija *lov nr. 418 om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet* (Likums Nr. 418 par konkurenci un patēriņu telekomunikāciju tirgū), kas kodificēts ar 2007. gada 28. jūnija *lovbekendtgørelse nr. 780* (Kodifikācijas likums Nr. 780) (turpmāk tekstā – "Likums par telekomunikācijām"), kurš bija spēkā pamatlietas faktu laikā, ietvēra normas, ar ko Dānijas tiesībās bija transponēta universālā pakalpojuma direktīva.

16 No lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu izriet, ka saskaņā ar Likuma par telekomunikācijām 20. pantu universālā pakalpojuma operatoriem, kas izraudzīti atbilstoši šim likumam, var tikt atmaksāti jebkuri pienācīgi pamatoti zaudējumi saistībā ar minētā likuma 16. pantā minēto pakalpojumu sniegšanu un attiecībā uz tiem uzticētā universālā pakalpojuma saistībām.

17 Likumā par telekomunikācijām, kā tas izriet arī no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, nebija precizēts, kas būtu jāsaprot ar jēdzienu "jebkuri pienācīgi pamatoti zaudējumi", bet no šo likumu sagatavojošiem dokumentiem izriet, ka zaudējumi no drošības pakalpojumiem un pakalpojumiem ārkārtas situācijās uz jūras, kas pamatojas uz radiofrekvencēm (turpmāk tekstā – "drošības pakalpojumi un pakalpojumi ārkārtas situācijās uz jūras"), "ir jāieskaita iespējamajā peļņā no citu pakalpojumu, uz kuriem attiecas uzņēmuma universālā pakalpojuma saistības, sniegšanas". Iespējamais zaudējums, kas radies pēc peļņas atskaitīšanas, ja tas bija saistīts ar pakalpojumiem, kas ietverti universālā pakalpojuma direktīvas II nodaļā, saskaņā ar Likumu par telekomunikācijām bija jāsedz tirgus dalībniekiem, bet, ja tas bija saistīts ar papildu obligātajiem pakalpojumiem, atbilstoši šī likuma 20. pantam – valstij.

18 Šīs normas būtībā identiski tika pārņemtas 2011. gada 3. marta *lov nr. 169 om elektroniske kommunikationsnet og –tjenester* (Likums Nr. 169 par elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem). Tomēr pēc tam, kad Eiropas Komisija nosūtīja brīdinājuma vēstuli un argumentētu atzinumu, šis likums ar 2012. gada 31. marta Likumu Nr. 250 (Likums Nr. 250) tika grozīts, un tajā turpmāk tika paredzēta iespēja attiecīgajam uzņēmumam, neatskaitot peļņu, kas gūta, nodrošinot citus pakalpojumus, kuri ir saistīti ar uzņēmuma universālā pakalpojuma saistībām, saņemt kompensāciju par zaudējumiem, kas radušies pēc 2012. gada 1. aprīļa drošības pakalpojumu un pakalpojumu ārkārtas situācijās uz jūras [sakaru] ietvaros.

19 Uzņēmējdarbības un izaugsmes ministrija 2008. gada 26. jūnijā pieņēma *bekendtgørelse nr. 701 om forsyningspligtydelser* (Universālā pakalpojuma dekrēts Nr. 701), kura 30. pants ir izteikts šādi:

"Iesniedzot lūgumu par zaudējumu finansēšanu atbilstoši Likuma par konkurenci un patēriņu telekomunikāciju tirgū 20. pantam (skat. 2007. gada 28. jūnija Kodifikācijas likumu Nr. 780), universālā pakalpojuma operatoram ir jāsniedz *IT- og Telestyrelsen* [Informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju birojs] [tagad – *Erhvervsstyrelsen*, Dānijas uzņēmumu iestāde] informācija par saviem zaudējumiem noslēgta finanšu gada beigās. [..]

2. punkts. Universālā pakalpojuma operatoram ir jāiesniedz savs lūgums par iepriekšējā finanšu gada zaudējumu finansēšanu vēlākais trīs mēnešus pēc ikgadējā ziņojuma iesniegšanas *Erhvervs- og Selskabsstyrelsen* [Ražošanas un komerciālu uzņēmumu un sabiedrību direkcija]. [..]

3. punkts. [Informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju birojs] sešu mēnešu laikā pēc universālā pakalpojuma operatora nosūtītās informācijas, kas minēta 1. punktā, paziņo aprēķinu, kurā noteikts, vai universālā pakalpojuma operatoram ir tiesības saņemt zaudējumu atmaksu."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

20 *TDC*, agrāk saukta *Tele Danmark A/S*, līdz brīdim, kad tā 1997. gadā tika privatizēta, pilnībā piederēja Dānijas valstij. Dānijā tā ir galvenais elektronisko komunikāciju nozares operators.

21 Jau pirms tās privatizācijas Dānijas valsts šai sabiedrībai bija uzticējusi Dānijā un Grenlandē nodrošināt bezmaksas drošības pakalpojumus un pakalpojumus ārkārtas situāciju uz jūras gadījumā, kas ļāva kuģiem lūgt palīdzību ārkārtas situācijā. Šis uzdevums tika saglabāts arī pēc tās privatizācijas. *TDC* paliek galvenais telekomunikāciju operators Dānijā un brīvprātīgi tur piedāvā pakalpojumus, kuri ietverti universālā pakalpojuma direktīvas II nodaļā, tostarp pamata telefonu sakarus. Kā sabiedrībai, kurai ir uzticēts sniegt universālo pakalpojumu, tai Grenlandē ir jāpiedāvā drošības pakalpojumi un pakalpojumi ārkārtas situācijās uz jūras un tā nesniedz citus pakalpojumus kā vien tos, kuri izriet no universālā pakalpojuma saistībām. Praksē drošības pakalpojumus un pakalpojumus ārkārtas situācijās uz jūras sniedz *Tele Greenland A/S*, kas ir pieskaitāma autonomām iestādēm Grenlandē, un *TDC* tikai sedz ar to saistītās izmaksas.

22 Atbilstoši Dānijas tiesību aktiem *TDC* nevar saņemt no valsts to izmaksu kompensāciju, kas saistītas ar drošības pakalpojumu un pakalpojumu ārkārtas situācijās uz jūras sniegšanu Dānijā vai Grenlandē, ja tā globāli ir guvusi peļņu, sniedzot pakalpojumus, kuri pieder pie universālā pakalpojuma saistībām un papildu obligātajiem pienākumiem.

23 *TDC* vairākas reizes apstrīdēja Dānijas tiesisko regulējumu, kā to interpretē Dānijas iestādes, pamatojoties uz universālā pakalpojuma direktīvu, jo tas tai neļauj saņemt minēto izmaksu kompensāciju. 2008. gadā tā vērsās Komisijā ar lūgumu ieņemt nostāju par jautājumu, vai Dānijas tiesiskais regulējums atbilst universālā pakalpojuma direktīvai. Pēc vairākkārtējas viedokļu apmaiņas starp Komisiju, Dānijas atbildīgajām iestādēm un *TDC* Komisija attiecīgi 2011. gada 27. janvārī un 29. septembrī nosūtīja Dānijai brīdinājuma vēstuli un argumentētu atzinumu.

24 Tad Dānijas Karaliste nolēma grozīt šo Dānijas tiesisko regulējumu, kurā turpmāk tika paredzēta kompensācija no valsts par zaudējumiem, kuri radušies pēc 2012. gada 1. aprīļa, sniedzot drošības pakalpojumus un pakalpojumus ārkārtas situācijās uz jūras, neatskaitot peļņu, kura gūta, sniedzot citus pakalpojumus saistībā ar universālā pakalpojuma pienākumu. Tomēr tas neietekmēja laika posmu pirms 2012. gada 1. aprīļa.

25 2011. gada 29. jūlijā *TDC* uz Savienības tiesību pamata lūdza kompensāciju par izdevumiem, kas bija saistīti ar veikto drošības pakalpojumu un pakalpojumu ārkārtas situācijās uz jūras sniegšanu 2010. gadā. 2011. gada 26. septembrī šī sabiedrība iesniedza identisku lūgumu arī par 2007.–2009. gadu.

26 Paralēli iesāktajai procedūrai Dānijas iestādēs saistībā ar šo kompensāciju *TDC* lūdza Uzņēmējdarbības un izaugsmes ministrijai piešķirt atkāpi no termiņa, kas paredzēts Universālā pakalpojuma dekrēta Nr. 701 30. panta 2. punktā, saskaņā ar kuru visiem kompensācijas pieteikumiem jābūt iesniegtiem vēlākais trīs mēnešu laikā pēc ikgadējā ziņojuma iesniegšanas kompetentajai iestādei termiņa. Šī sabiedrība norādīja, ka tā nebija lūgusi šo kompensāciju termiņā, jo tai atbilstoši minētajam Dānijas tiesiskajam regulējumam nebija tiesību uz to pretendēt.

27 2011. gada 2. novembrī Uzņēmējdarbības un izaugsmes ministrija informēja *TDC*, ka tās lūgums par atkāpes piešķiršanu ir noraidīts.

28 2011. gada 24. novembrī Dānijas uzņēmumu iestāde noraidīja *TDC* izmaksu kompensācijas pieteikumus, pamatojoties uz to, ka, pirmkārt, uz pieteikumu par 2007. gadu attiecās noilgums un ka termiņš šāda pieteikuma iesniegšanai par 2008. un 2009. gadu bija pagājis, un, otrkārt, ka attiecīgajā laikā spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā nebija paredzētas tiesības iesniegt kompensācijas pieteikumu par 2010. gadu, ja netiek atskaitīta peļņa, kas gūta no universālā pakalpojuma pienākumiem universālā pakalpojuma direktīvas II nodaļas izpratnē.

29 *TDC* pārsūdzēja šos noraidošos lēmumus Telekomunikāciju sūdzību padomē, kas ar 2012. gada 17. septembra lēmumu apstiprināja lēmumus par kompensācijas pieteikumiem attiecībā uz 2007.–2009. gadu. Attiecībā uz kompensācijas pieteikumu par 2007. gadu šī padome nosprieda, ka "pieteikums bija noildzis, ņemot vērā, ka *TDC* iespējamo tiesību uz kompensāciju trīs gadu noilguma termiņš sākās brīdī, kad *TDC* varēja aprēķināt savu tiesību galīgo summu un iesniegt savu pieteikumu". Attiecībā uz kompensācijas pieteikumiem par 2008. un 2009. gadu šī padome arī apstiprināja Dānijas uzņēmumu iestādes pieņemto noraidošo lēmumu tādēļ, ka šie pieteikumi bija iesniegti pēc Universālā pakalpojuma dekrēta Nr. 701 30. panta 2. punktā paredzētā trīs mēnešu termiņa beigām.

30 Attiecībā uz kompensācijas pieteikumu par 2010. gadu Telekomunikāciju sūdzību padome nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai jautājumus par universālā pakalpojuma direktīvas interpretāciju. 2014. gada 9. oktobra spriedumā *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265) Tiesa tomēr konstatēja, ka tā nav kompetenta uz tiem atbildēt, jo šī iestāde nebija tiesīga vērsties Tiesā atbilstoši LESD 267. pantam.

31 Vienlaikus ar procedūru Telekomunikāciju sūdzību padomē *TDC* 2012. gada 13. novembrī *København byret* (Kopenhāgenas pilsētas tiesa, Dānija) iesniedza prasību par zaudējumu atlīdzību, kas radušies 2008. un 2009. gadā saistībā ar kļūdainu universālā pakalpojuma direktīvas transponēšanu Dānijas tiesībās. Pēc tam lieta tika nodota izskatīšanai *Østre Landsret* (Austrumu reģiona Apelācijas tiesa, Dānija).

32 Turklāt *TDC* cēla *København byret* (Kopenhāgenas pilsētas tiesa, Dānija) prasību atcelt Uzņēmējdarbības un izaugsmes ministrijas 2011. gada 2. novembra lēmumu, ar kuru ir noraidīts lūgums piemērot atkāpi no termiņa, un Telekomunikāciju sūdzību padomes lēmumu attiecībā uz 2007.–2009. gadu. Arī šī lieta tika nodota izskatīšanai *Østre Landsret* (Austrumu reģiona Apelācijas tiesa, Dānija), kurai radās šaubas par Savienības tiesību interpretāciju.

33 Šajos apstākļos *Østre Landsret* (Austrumu reģiona Apelācijas tiesa, Dānija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai ar universālā pakalpojuma direktīvu, it īpaši ar tās 32. pantu, dalībvalstij ir liegts pieņemt tiesību normas, saskaņā ar kurām uzņēmumam nav tiesību prasīt dalībvalstij atsevišķi segt neto izmaksas, kas radušās, nodrošinot papildu obligātos pakalpojumus, kuriem nav piemērojami šīs direktīvas II nodaļas noteikumi, ja uzņēmuma peļņa no citiem pakalpojumiem, uz kuriem attiecas uzņēmuma universālā pakalpojuma saistības saskaņā ar minētās direktīvas II nodaļu, ir lielāka nekā zaudējumi, kas saistīti ar papildu obligāto pakalpojumu sniegšanu?

2) Vai universālā pakalpojuma direktīva liedz dalībvalstij pieņemt tiesību normas, saskaņā ar kurām uzņēmumiem ir ļauts tikai iesniegt prasību pret dalībvalsti, lai atgūtu neto izmaksas, kas radušās, nodrošinot papildu obligātos pakalpojumus, kuriem nav piemērojami šīs direktīvas II nodaļas noteikumi, ja šīs neto izmaksas uzņēmumam rada netaisnīgu apgrūtinājumu?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir noliedzoša, vai konkrētā dalībvalsts var nolemt, ka nepastāv netaisnīgs apgrūtinājums, kas būtu saistīts ar papildu obligāto pakalpojumu nodrošināšanu, kuriem nav piemērojami šīs direktīvas II nodaļas noteikumi, ja uzņēmums kopumā ir guvis peļņu no visu to pakalpojumu sniegšanas, attiecībā uz kuriem tam ir universālā pakalpojuma saistības, ieskaitot tādu pakalpojumu sniegšanu, ko šis uzņēmums būtu sniedzis arī tad, ja tam nebūtu universālā pakalpojuma saistību?

4) Vai universālā pakalpojuma direktīva liedz dalībvalstij pieņemt tiesību normas, saskaņā ar kurām uzņēmuma, kurš izraudzīts universālā pakalpojuma saistību veikšanai saskaņā ar minētās direktīvas II nodaļas noteikumiem, neto izmaksas tiek aprēķinātas, ņemot vērā visus ieņēmumus un izmaksas, kas saistīti ar attiecīgā pakalpojuma nodrošināšanu, ieskaitot tos ieņēmumus un tās izmaksas, kas uzņēmumam būtu radušies arī tad, ja tam nebūtu universālā pakalpojuma saistību?

5) Ja aplūkojamās valsts tiesību normas (skat. pirmo līdz ceturto jautājumu) ir piemērojamas papildu obligātajiem pakalpojumiem, kas jāsniedz ne tikai Dānijā, bet arī Grenlandē, kura saskaņā ar LESD II pielikuma noteikumiem ir aizjūras zeme vai teritorija, vai atbildes uz pirmo līdz ceturto jautājumu ir piemērojamas arī tai saistību daļai, kas ir saistīta ar Grenlandi, ja Dānijas atbildīgās iestādes ir noteikušas šīs saistības uzņēmumam, kas reģistrēts Dānijā un kas pie tam neveic citu darbību Grenlandē?

6) Kā LESD 107. panta 1. punkts, 108. panta 3. punkts, kā arī Lēmums [2012/21] ietekmē atbildes uz pirmo līdz piekto jautājumu?

7) Kā minimāla konkurences izkropļojuma princips, kurš ir noteikts tostarp universālā pakalpojuma direktīvas 1. panta 2. punktā, 3. panta 2. punktā, preambulas 4., 18., 23. un 26. apsvērumā, kā arī IV pielikuma B daļā, ietekmē atbildes uz pirmo līdz piekto jautājumu?

8) Ja universālā pakalpojuma direktīvas noteikumi nepieļauj tādas valstu sistēmas kā tās, kas minētas pirmajā, otrajā un ceturtajā jautājumā, vai šiem noteikumiem un aizliegumiem ir tieša iedarbība?

9) Kuri īpašie apstākļi ir jāņem vērā, novērtējot, vai valsts noteiktais termiņš pieteikumu iesniegšanai, kā aprakstīts [lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu], kā arī tā piemērošana ir saderīga ar lojalitātes, līdzvērtības un efektivitātes principiem ES tiesībās?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo, sesto un septīto jautājumu

34 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai universālā pakalpojuma direktīvas normas, it īpaši tās 32. pants, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru uzņēmumam nav tiesību saņemt kompensāciju no dalībvalsts par neto izdevumiem saistībā ar papildu obligātā pakalpojuma sniegšanu, ja šī uzņēmuma gūtā peļņa no citiem pakalpojumiem, uz kuriem attiecas universālā pakalpojuma saistības, ir lielāka par zaudējumiem saistībā ar šī papildu obligātā pakalpojuma sniegšanu.

35 Šajā kontekstā ar sesto un septīto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā par šīs normas interpretācijas ietekmi uz Savienības tiesību normām par valsts atbalstu, kas izriet no LESD 107. panta 1. punkta un 108. panta 3. punkta.

36 Tiktāl, ciktāl Savienības tiesību normas par valsts atbalstu, uz kurām iesniedzējtiesa ir norādījusi savā sestajā un septītajā jautājumā, ir piemērojamas to pienākumu izpildei, kas izriet no universālā pakalpojuma direktīvas, un, it īpaši, kompensācijas mehānismiem par universālo pakalpojumu un papildu obligātajiem pienākumiem, šie divi jautājumi ir jāizskata kopā ar pirmo.

37 Vispirms jānorāda, ka universālā pakalpojuma direktīvā ir definētas divas pakalpojumu grupas, kuras dalībvalstis var uzticēt izraudzītajiem uzņēmumiem, proti, pirmkārt, pakalpojumi saistībā ar universālo pakalpojumu saistībām, kuri ir minēti šīs direktīvas II nodaļā, un, otrkārt, īpašie pakalpojumi, kas minēti šīs direktīvas 32. pantā.

38 Attiecībā uz pakalpojumiem, kuri ietilpst universālā pakalpojuma saistībās, ir jānorāda, ka atbilstoši universālā pakalpojuma direktīvas 1. panta 2. punktam šīs direktīvas mērķis, kāds tas ir paredzēts Direktīvas 2002/21 2. panta j) punktā, ir noteikt konkrētas kvalitātes pakalpojumu minimālo kopumu par pieejamu cenu, kas ir pieejams visiem galalietotājiem, ņemot vērā īpašus valsts apstākļus un nekropļojot konkurenci. Šis universālo pakalpojumu minimālais kopums ir definēts universālā pakalpojuma direktīvas II nodaļā.

39 Šīs direktīvas 12. un 13. pants un IV pielikuma A daļa ietver normas, kas regulē neto izmaksu saistībā ar universālā pakalpojuma saistībām, uz kurām attiecas šīs direktīvas II nodaļa, aprēķināšanas mehānismu un šo pienākumu finansēšanu.

40 Attiecībā uz īpašajiem pakalpojumiem, uz kuriem universālā pakalpojuma saistības neattiecas, universālā pakalpojuma direktīvas 32. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis var izlemt savā teritorijā padarīt publiski pieejamus papildu obligātos pakalpojumus, bet šādā gadījumā tās nevar noteikt nekādu kompensācijas mehānismu ar konkrētu uzņēmumu līdzdalību.

41 Tālāk jākonstatē, ka, atšķirībā no universālā pakalpojuma, uz kuru attiecas universālā pakalpojuma direktīvas II nodaļa, tās 32. pantā nav paredzēts papildu obligāto pakalpojumu kompensācijas mehānisms, jo tajā attiecībā uz šiem pakalpojumiem ir tikai paredzēts, ka nevar tikt noteikts nekāds finansēšanas mehānisms ar konkrētu uzņēmumu līdzdalību. Līdz ar to universālā pakalpojuma direktīvas 13. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais finansēšanas mehānisms, kurā ir pieļauta šāda līdzdalība, nevar tikt attiecināts uz šādiem pakalpojumiem (skat. spriedumu, 2015. gada 11. jūnijs, *Base Company* un *Mobistar*, C-1/14, EU:C:2015:378, 41. punkts).

42 Šajā gadījumā, kā tas tika atgādināts arī šī sprieduma 17. punktā, Dānijas tiesiskajā regulējumā ir paredzēts, ka iespējamie zaudējumi, ja tie ir saistīti ar papildu obligāto pakalpojumu sniegšanu, ir jāsedz valstij, tomēr šādi zaudējumi vispirms ir jāatskaita no iespējamās peļņas, kas gūta, sniedzot citus pakalpojumus saistībā ar uzņēmuma universālā pakalpojuma saistībām.

43 Tomēr no universālā pakalpojuma direktīvas 32. panta izriet, ka uzņēmumam, kurš izraudzīts par papildu obligātā pakalpojuma sniedzēju, nevar tikt prasīts segt izdevumus saistībā ar šī pakalpojuma sniegšanu. Faktiski šajā normā ir paredzēts, ka nevar tikt izmantots kompensācijas mehānisms ar konkrētu uzņēmumu līdzdalību.

44 Attiecībā uz kompensācijas mehānismu ir jāpiebilst, ka no normām, kas regulē universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu aprēķina mehānismu un šo saistību, kas paredzētas universālā pakalpojuma direktīvā, finansējuma mehānismu, izriet, ka tiek pieprasīts, lai ar universālo pakalpojumu saistītām darbībām un tām, kuras pieder pie cita veida pakalpojumiem, starp kuriem ir papildu obligātie pakalpojumi, būtu attiecīgi nošķirta uzskaite.

45 Universālā pakalpojuma direktīvas preambulas 21. un 25. apsvērumā tostarp ir noteikts, ka, pirmkārt, jebkuram finansēšanas mehānismam būtu jānodrošina, ka tirgus dalībnieki piedalās tikai universālā pakalpojuma saistību, nevis citu tādu darbību finansēšanā, kas nav tieši saistītas ar universālā pakalpojuma saistību izpildi, un, otrkārt, dalībvalstīm nav atļauts tirgus dalībniekiem uzlikt finansiālas iemaksas, kas attiecas uz pasākumiem, kuri nav universālā pakalpojuma saistību daļa. Šīs direktīvas preambulas 4. un 18. apsvērumā būtībā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai izraudzītajiem uzņēmumiem tiktu kompensētas neto izmaksas, kuras "tieši radušās" no universālā pakalpojuma sniegšanas.

46 Tādējādi saskaņā ar universālā pakalpojuma direktīvas 12. un 13. pantu, lai noteiktu iespējamās kompensācijas summu, kāda pienākas uzņēmumam, kas ir izraudzīts universālā pakalpojuma sniegšanai, vispirms ir jāaprēķina universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas, kādas radušās uzņēmumam, kurš izraudzīts par pakalpojumu sniedzēju, un pēc tam, kad valsts regulatīvās iestādes konstatē, ka uzņēmumam ir bijis netaisnīgs apgrūtinājums, šīs iestādes nolemj izveidot mehānismu, lai minētajam uzņēmumam kompensētu neto izmaksas, kādas tas ir aprēķinājis, pārskatāmos apstākļos un no valsts līdzekļiem, un/vai sadalīt universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas starp tīkla un elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem (skat. spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, *TMobile Czech Republic* un *Vodafone Czech Republic*, C-508/14, EU:C:2015:657, 33. punkts).

47 No tā izriet, ka kompensācijas nolūkā ir jānošķir universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas no papildu obligāto pakalpojumu neto izmaksām, uz kurām neattiecas šīs direktīvas II nodaļa.

48 Līdz ar to universālā pakalpojuma direktīvā paredzētie kompensācijas mehānismi, kuri attiecas, pirmkārt, uz universālo pakalpojumu un, otrkārt, uz papildu obligātajiem pakalpojumiem, ir neatkarīgi viens no otra, un tādēļ neto izmaksas, kas radušās saistībā ar katru no šiem pakalpojumiem, ir jāiegrāmato atsevišķi tādā veidā, lai tiktu nodrošināts, ka universālā pakalpojuma ietvaros gūtie ieņēmumi netiek ietverti papildu obligātā pakalpojuma neto izmaksu aprēķinā un nenosaka kompensācijas piešķiršanu, kura pienākas par šī pēdējā minētā pakalpojuma sniegšanu.

49 Visbeidzot, ir svarīgi uzsvērt, ka prasība par uzskaites nošķiršanu ne tikai sniedz pārskatāmību universālā pakalpojuma saistību finansēšanas procedūrai atbilstoši universālā pakalpojuma direktīvas preambulas 19. apsvērumam, bet tā arī ļauj nodrošināt, ka universālā pakalpojuma finansēšana tiek veikta neitrāli no konkurences viedokļa. Šāda prasība atbilstoši universālā pakalpojuma direktīvas preambulas 18. apsvērumam nodrošina arī to, ka universālā pakalpojuma un papildu obligāto pakalpojumu finansēšanā tiek ievērotas Savienības tiesību normas par valsts atbalstiem.

50 Patiesībā papildu obligātā pakalpojuma sniegšanai, tāpat kā universālā pakalpojuma sniegšanai, ir vispārēja tautsaimnieciska nozīme LESD 106. panta 2. punkta izpratnē.

51 Taču dalībvalstu piešķirtām kompensācijām par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu ir jāatbilst normām, kuras Savienības likumdevējs ir noteicis LESD 107. un 108. pantā.

52 Tādējādi, lai šāda kompensācija konkrētajā gadījumā netiktu kvalificēta par valsts atbalstu, ir jāizpilda virkne noteikumu (spriedums, 2003. gada 24. jūlijs, *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415, 88. punkts).

53 Pirmkārt, šādu kompensāciju saņemošajam uzņēmumam faktiski ir jābūt uzliktām sabiedrisko pakalpojumu saistībām un šīm saistībām ir jābūt skaidri definētām. Otrkārt, lai izvairītos no ekonomisko priekšrocību piešķiršanas saņēmējam uzņēmumam salīdzinājumā ar konkurējošajiem uzņēmumiem, kompensāciju aprēķināšanas parametriem ir jābūt iepriekš objektīvi un pārskatāmi noteiktiem. Treškārt, kompensācija nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams, lai segtu visas vai daļu no izmaksām, ko ir radījusi sabiedrisko pakalpojumu saistību izpilde, ievērojot ar to saistītos ienākumus, kā arī saprātīgu peļņu par šo saistību izpildi. Ceturtkārt, minētā kompensācija ir jānosaka, pamatojoties uz tādu izmaksu analīzi, kas šo saistību izpildē rastos vidusmēra uzņēmumam, kurš ir labi pārvaldīts un pietiekami nodrošināts ar nepieciešamajiem līdzekļiem, lai varētu izpildīt sabiedriskajiem pakalpojumiem izvirzītās prasības, ņemot vērā ar to saistītos ieņēmumus, kā arī saprātīgu peļņu par šo saistību izpildi (spriedumi, 2003. gada 24. jūlijs, *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415, 89., 90., 92. un 93. punkts, kā arī 2010. gada 10. jūnijs, *Fallimento Traghetti del Mediterraneo*, C-140/09, EU:C:2010:335, 37.–40. punkts).

54 Turklāt jānorāda, ka pienākuma veikt atsevišķu uzskaiti ievērošana ļauj novērst divreizēju to ieņēmumu ņemšanu vērā, kuri uzņēmumam radušies saistībā ar universālā pakalpojuma saistību izpildi, no vienas puses, lai aprēķinātu universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas un līdz ar to aprēķinātu šajā nolūkā piešķiramo kompensāciju, un, no otras puses, lai aprēķinātu papildu obligātā pienākuma neto izmaksas un līdz ar to aprēķinātu tās kompensācijas piešķiršanu, kas tiek izmaksāta saistībā ar papildu obligāto pakalpojumu. Šāda prakse faktiski nozīmē likt pakalpojuma sniedzējam uzņēmumam segt papildu obligātā pakalpojuma izmaksas, un tas ir pretēji universālā pakalpojuma direktīvas 32. panta tekstam.

55 No tā izriet, ka papildu obligāto pakalpojumu kompensācijas mehānisms, tajā ņemot vērā visus ieņēmumus, kas izraudzītajam uzņēmumam ir bijuši saistībā ar citiem pakalpojumiem, kuri ietilpst tā universālā pakalpojuma saistībās, ir pretrunā universālā pakalpojuma direktīvai.

56 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo, sesto un septīto jautājumu ir jāatbild, ka universālā pakalpojuma direktīvas normas, it īpaši tās 32. pants, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts tāds kompensācijas mehānisms par papildu obligātā pakalpojuma sniegšanu, saskaņā ar kuru uzņēmumam nav tiesību saņemt kompensāciju no dalībvalsts par neto izmaksām par papildu obligātā pakalpojuma sniegšanu, ja šī uzņēmuma gūtā peļņa no citiem pakalpojumiem, uz kuriem attiecas universālā pakalpojuma pienākumi, ir lielāka par zaudējumiem saistībā ar šī papildu obligātā pakalpojuma sniegšanu.

Pat otro jautājumu

57 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai universālā pakalpojuma direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru uzņēmumam, kurš izraudzīts par papildu obligāto pakalpojumu sniedzēju, ir tiesības saņemt kompensāciju no valsts par šo pakalpojumu sniegšanas neto izmaksām tikai tad, ja šīs izmaksas ir netaisnīgs apgrūtinājums šim uzņēmumam.

58 Kā jau tika atgādināts šī sprieduma 46. punktā, nosacījums saistībā ar netaisnīgu apgrūtinājumu kompensācijas saņemšanai no dalībvalsts ir paredzēts universālā pakalpojuma direktīvas normās par universālā pakalpojuma saistībām.

59 Universālā pakalpojuma direktīvas 12. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka, ja valsts pārvaldes iestādes uzskata, ka universālā pakalpojuma sniegšana, kā noteikts 3. līdz 10. pantā, var radīt netaisnīgu apgrūtinājumu uzņēmumiem, kas izraudzīti sniegt universālo pakalpojumu, tās var aprēķināt šī pakalpojuma sniegšanas neto izmaksas.

60 Tomēr universālā pakalpojuma direktīvas normas par universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu aprēķināšanas mehānismiem, kā arī šo saistību finansēšanas mehānismiem, it īpaši šīs direktīvas 12. panta 1. punkts, nav piemērojamas papildu obligāto pakalpojumu sniegšanai.

61 Turklāt, kā tika norādīts šī sprieduma 43. punktā, no universālā pakalpojuma direktīvas 32. panta izriet, ka uzņēmumam, kurš izraudzīts par papildu obligātā pakalpojuma sniedzēju, nav jāsedz izdevumi saistībā ar šī pakalpojuma sniegšanu.

62 Taču valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru uzņēmumam, kurš ir izraudzīts par papildu obligāto pakalpojumu sniedzēju, ir tiesības saņemt no dalībvalsts šo pakalpojumu sniegšanas neto izmaksu kompensāciju tikai tad, ja šie izdevumi ir netaisnīgs apgrūtinājums šim uzņēmumam, neizslēdz, ka šim uzņēmumam pašam pilnībā vai daļēji ir jāsedz izdevumi saistībā ar šiem pakalpojumiem.

63 Līdz ar to universālā pakalpojuma direktīvas 32. pantam pretrunā ir tas, ka uz dalībvalsts veikto kompensācijas izmaksāšanu tiek attiecināts nosacījums, ka papildu obligāto pakalpojumu neto izmaksām jābūt netaisnīgam apgrūtinājumam izraudzītajam uzņēmumam.

64 Turklāt, kā to norāda Komisija, ja tā drīkstētu uz kompensācijas par papildu obligāto pakalpojumu sniegšanu izmaksāšanu attiecināt tādas pašas prasības kā tās, kas noteiktas universālā pakalpojuma direktīvas II nodaļā, tas nozīmētu, ka dalībvalstīm tiktu atļauts vienpusēji paplašināt to normu piemērošanas jomu, kuras attiecas uz universālā pakalpojuma saistībām, tās attiecinot uz papildu obligātajiem pakalpojumiem, un tas būtu pretrunā šīs direktīvas 1. panta 2. punktā noteiktajam tās mērķim definēt minimālo konkrētas kvalitātes pakalpojumu kopumu, kuriem jābūt iespējai piekļūt visiem Savienības galalietotājiem.

65 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka universālā pakalpojuma direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru uzņēmumam, kurš izraudzīts par papildu obligāto pakalpojumu sniedzēju, ir tiesības saņemt kompensāciju no dalībvalsts par šo pakalpojumu sniegšanas neto izmaksām tikai tad, ja šīs izmaksas ir netaisnīgs apgrūtinājums šim uzņēmumam.

Par trešo jautājumu

66 Ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, uz trešo jautājumu nav jāatbild.

Par ceturto jautājumu

67 Ar savu ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai universālā pakalpojuma direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru universālā pakalpojuma veikšanai izraudzītam uzņēmumam radušās neto izmaksas aprēķina no starpības starp visiem ieņēmumiem un visām izmaksām saistībā ar minēto pakalpojumu sniegšanu, ieskaitot ieņēmumus un izmaksas, kas šim uzņēmumam būtu iegrāmatotas, ja tas nebūtu universālā pakalpojuma sniedzējs.

68 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka valsts regulatīvajām iestādēm ir jānosaka un jāaprēķina universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas atbilstoši universālā pakalpojuma direktīvas 12. pantam un šīs direktīvas IV pielikuma A daļai.

69 Saskaņā ar universālā pakalpojuma direktīvas 12. panta 1. punkta otrās daļas a) un b) apakšpunktu, kad valsts regulatīvās iestādes aprēķina universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas, tās ņem vērā jebkuras iespējamās tirgus priekšrocības, kādas ir uzņēmumam, kas izraudzīts sniegt universālo pakalpojumu, saskaņā ar šīs direktīvas IV pielikuma A daļā sniegtajām norādēm vai arī tās izmanto saistībā ar universālā pakalpojuma sniegšanu radušās neto izmaksas, kas tiek noteiktas ar izraudzīšanās mehānisma palīdzību atbilstoši šīs direktīvas 8. panta 2. punktam. Šajā pēdējā minētajā normā ir paredzēts, ka izraudzīšanās metodes nodrošina to, ka universālais pakalpojums tiek sniegts atbilstoši rentabilitātes kritērijam, un tās var tikt izmantotas kā līdzeklis universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu noteikšanai saskaņā ar minētās direktīvas 12. pantu.

70 Attiecībā uz universālā pakalpojuma direktīvas IV pielikuma A daļas otro daļu – tajā ir paredzēts, ka universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas ir starpība starp neto izmaksām, kādas izraudzītajam uzņēmumam rodas, sniedzot universālo pakalpojumu, un tām, kas rodas, kad šis uzņēmums darbojas, nesniedzot universālo pakalpojumu.

71 No visiem iepriekš minētajiem noteikumiem izriet, ka universālā pakalpojuma sniegšanas neto izmaksas ir starpība starp neto izmaksām, kādas izraudzītajam uzņēmumam rodas, sniedzot universālo pakalpojumu, un tām, kas rodas, kad šis uzņēmums darbojas, nesniedzot universālo pakalpojumu. Līdz ar to universālā pakalpojuma sniegšanas neto izmaksas nevar izrietēt no starpības starp visiem ieņēmumiem un visiem izdevumiem, kas ir saistīti ar šo pakalpojumu sniegšanu.

72 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka universālā pakalpojuma direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru universālā pakalpojuma veikšanai izraudzītajam uzņēmumam radušās neto izmaksas ir starpība starp visiem ieņēmumiem un visām izmaksām saistībā ar minēto pakalpojumu sniegšanu, ieskaitot ieņēmumus un izmaksas, kas šim uzņēmumam būtu iegrāmatotas arī tad, ja tas nebūtu universālā pakalpojuma sniedzējs.

Par piekto jautājumu

73 Ar savu piekto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tādos apstākļos, kādi tiek aplūkoti pamatlietā, tas, ka uzņēmums, kuram ir jāsniedz papildu obligātie pakalpojumi universālā pakalpojuma direktīvas 32. panta izpratnē, sniedz šos pakalpojumus ne tikai Dānijas teritorijā, bet arī Grenlandē, ietekmē šīs direktīvas normu interpretāciju.

74 Vispirms ir jāatgādina, ka LES 52. panta pirmajā daļā ir paredzēts, ka Līgumi attiecas uz dalībvalstīm, bet otrajā daļā – ka šo Līgumu teritoriālā piemērojamība ir precizēta LESD 355. pantā.

75 LESD 355. panta 2. punktā ir noteikts, ka uz AZT, kuras ir norādītas LESD II pielikumā iekļautajā sarakstā, attiecas īpašā asociācijas procedūra, kas definēta šī līguma ceturtajā daļā, proti, LESD 198.–203. pantā, un šīs asociācijas sīkāki nosacījumi un procedūra saskaņā ar LESD 203. pantu ir noteiktas ar Eiropas Savienības Padomes pieņemtajiem noteikumiem.

76 Taču jākonstatē, ka Grenlande ir iekļauta šajā sarakstā un tādēļ atbilstoši LESD 204. pantam uz to attiecas šī īpašā LESD 198.–203. pantā definētā procedūra, izņemot īpašos noteikumus attiecībā uz Grenlandi, kuri ir ietverti Protokolā (Nr. 34) par īpašo režīmu Grenlandei, kas ir Līgumu pielikumā.

77 Šajā sakarā Tiesa jau ir nospriedusi, ka īpašās asociācijas procedūras starp Savienību un AZT pastāvēšanas dēļ LESD vispārējie noteikumi, proti, tie, kas nav iekļauti minētā Līguma ceturtajā daļā, bez tiešas atsauces nav piemērojami AZT (šajā ziņā skat. spriedumus, 1999. gada 28. janvāris, *van der Kooy*, C-181/97 P, EU:C:1999:32, 36. un 37. punkts, kā arī 2014. gada 5. jūnijs, *X* un *TBG*, C-24/12 un C-27/12, EU:C:2014:1385, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

78 Šajā gadījumā jāatgādina, ka iesniedzējtiesas uzdotie pirmais līdz ceturtais jautājumi ir par universālā pakalpojuma direktīvas normu, kuras juridiskais pamats ir LESD 114. pants, interpretāciju.

79 Taču nedz LESD ceturtā daļa, nedz lēmums par aizjūras asociāciju, kas tika pieņemts saskaņā ar šo līguma daļu, neietver atsauci uz LESD 114. pantu.

80 Šādos apstākļos jākonstatē, ka universālā pakalpojuma direktīvas normas nav piemērojamas Grenlandē.

81 Tādējādi, tā kā Dānijas valsts, lai nodrošinātu drošības pakalpojumus un pakalpojumus ārkārtas situācijās uz jūras, ir izraudzījusies *TDC*, tas, ka šim uzņēmumam tika uzdots nodrošināt šo pakalpojumu sniegšanu, neietekmē universālā pakalpojuma direktīvas normu interpretāciju.

82 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka tādos apstākļos, kādi tiek aplūkoti pamatlietā, tas, ka uzņēmums, kuram ir jāsniedz papildu obligātie pakalpojumi universālā pakalpojuma direktīvas 32. panta izpratnē, sniedz šos pakalpojumus ne tikai Dānijas teritorijā, bet arī Grenlandē, neietekmē šīs direktīvas normu interpretāciju.

Par astoto jautājumu

83 Ar savu astoto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai universālā pakalpojuma direktīvas 32. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir tieša iedarbība.

84 No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka visos gadījumos, kad direktīvas tiesību normas no to satura viedokļa šķiet esam beznosacījuma un pietiekami precīzas, privātpersonas var uz tām atsaukties valsts tiesās, vēršoties pret dalībvalsti gan tad, ja valsts nav transponējusi direktīvu noteiktajā termiņā valsts tiesībās, gan tad, ja tā to transponējusi nepareizi (spriedumi, 2012. gada 24. janvāris, *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, 33. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2015. gada 6. oktobris, *T-Mobile Czech Republic* un *Vodafone Czech Republic*, C-508/14, EU:C:2015:657, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

85 Šajā ziņā universālā pakalpojuma direktīvas 32. pantā dalībvalstīm ir aizliegts noteikt pienākumu nozares uzņēmumiem, tostarp arī izraudzītajam uzņēmumam, pilnībā vai daļēji segt izdevumus saistībā ar papildu obligāto pakalpojumu sniegšanu.

86 Šīs normas jēdzieni ir pietiekami precīzi un beznosacījuma, lai saistībā ar šo aizliegumu tiem būtu tieša iedarbība.

87 Līdz ar to uz astoto jautājumu ir jāatbild, ka universālā pakalpojuma direktīvas 32. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir tieša iedarbība, jo ar to dalībvalstīm ir aizliegts noteikt pienākumu uzņēmumam, kuram jāsniedz papildu obligātais pakalpojums, pilnībā vai daļēji segt izdevumus saistībā ar šāda pakalpojuma sniegšanu.

Par devīto jautājumu

88 Ar savu devīto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai lojalitātes, līdzvērtības un efektivitātes principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu tiesisko regulējumu, kāds tiek aplūkots pamatlietā, kurā universālo pakalpojumu sniedzošajam operatoram ir jāiesniedz pieteikums par zaudējumu kompensāciju par iepriekšējo finanšu gadu trīs mēnešu termiņā no brīža, kad beidzas šim operatoram noteiktais termiņš ikgadējā ziņojuma paziņošanai kompetentajai valsts iestādei.

89 Šajā sakarā jānorāda, ka šāds termiņš ir procesuāls noteikums pieteikuma iesniegšanai, kas paredzēts, lai nodrošinātu ieinteresētās personas tiesību, kas rodas no Savienības tiesībām, proti, tiesību uz kompensāciju par universālā pakalpojuma sniegšanu, izmantošanu.

90 Tā kā Savienības tiesībās nav konkrētu normu par Dānijā piemērojamiem procesuāliem noteikumiem, saskaņā ar kuriem tiek iesniegts un izskatīts zaudējumu, kuri ir saistīti ar universālā pakalpojuma sniegšanu, kompensācijas pieteikums, šie noteikumi šīs dalībvalsts iekšējā tiesiskajā sistēmā ir jānosaka atbilstoši lojālas sadarbības principam, kas pašreiz ir noteikts LESD 4. panta 3. punktā, tomēr, pirmkārt, šie noteikumi nedrīkst būt mazāk labvēlīgi par tiem, kas attiecas uz līdzīgām valsts rakstura situācijām (līdzvērtības princips), un, otrkārt, tie nedrīkst padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību izmantošanu, kas izriet no Savienības tiesību sistēmas (efektivitātes princips) (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 27. jūnijs, *Agrokonsulting*, C-93/12, EU:C:2013:432, 36. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2016. gada 20. oktobris, *Danqua*, C-429/15, EU:C:2016:789, 29. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

91 Iesniedzējtiesas uzdotais devītais jautājums ir jāpārbauda, ņemot vērā tieši šos divus principus.

92 Runājot par līdzvērtības principu, ir jāatgādina, ka šis princips prasa, lai valsts tiesību norma tiktu vienādi piemērota procedūrām, kas ir pamatotas ar Savienības tiesībām, un procedūrām, kuras balstās uz valsts tiesībām (spriedums, 2016. gada 20. oktobris, *Danqua*, C-429/15, EU:C:2016:789, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

93 Lai pārbaudītu, vai līdzvērtības princips ir ievērots pamatlietā, valsts tiesai, kurai ir tiešas zināšanas par procesuālo kārtību iekšējās tiesībās, ir jāpārbauda, vai procesuālā kārtība, kas paredzēta, lai iekšējās tiesībās nodrošinātu to tiesību aizsardzību, kuras attiecīgajām personām izriet no Savienības tiesībām, atbilst šim principam (šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 8. septembris, *Rosado Santana*, C-177/10, EU:C:2011:557, 90. punkts un tajā minētā judikatūra).

94 Pamatlietā, kā apgalvo Dānijas valdība, Universālā pakalpojuma dekrēta Nr. 701 30. panta 2. punktā paredzētais termiņš ir vispārējs termiņš, kas paredzēts visiem universālā pakalpojuma sniedzējiem, kurš tiek piemērots vienādi gan kompensācijas pieteikumiem, kas pamatoti ar Dānijas tiesībām, gan tiem, kas pamatoti ar Savienības tiesībām. Savukārt *TDC* būtībā norāda, ka šis termiņš tika ieviests tikai zaudējumu kompensācijas pieteikumu iesniegšanai saistībā ar papildu obligātajiem pakalpojumiem.

95 Ņemot vērā šīs atšķirības, iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai Universālā pakalpojuma dekrēta Nr. 701 30. panta 2. punktā paredzētais termiņš nav mazāk labvēlīgs par to, kurš ir paredzēts valsts tiesībās tādam pat pieteikumam.

96 Kas attiecas uz efektivitātes principu, kā jau tika atgādināts šī sprieduma 90. punktā, valsts procesuālo tiesību norma, kāda tiek aplūkota pamatlietā, nevar būt tāda, ar kuru tiek padarīta par praktiski neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināta to tiesību izmantošana, kuras piešķirtas ar Savienības tiesību sistēmu.

97 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Tiesa jau ir nospriedusi, ka katrs gadījums, kad rodas jautājums par to, vai valsts procesuālo tiesību norma nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina Savienības tiesību piemērošanu, ir jāizvērtē, ņemot vērā šīs tiesību normas vietu visā procedūrā, kā arī šīs procedūras norisi un īpatnības dažādās valsts tiesu instancēs. Šajā saistībā vajadzības gadījumā it īpaši ir jāņem vērā tiesību uz aizstāvību aizsardzība, tiesiskās noteiktības princips un efektīva procesa norise (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 8. jūlijs, *Bulicke*, C-246/09, EU:C:2010:418, 35. punkts un tajā minētā judikatūra, 2011. gada 8. septembris, *Rosado Santana*, C-177/10, EU:C:2011:557, 92. punkts, kā arī 2016. gada 20. oktobris, *Danqua*, C-429/15, EU:C:2016:789, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

98 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru noilguma termiņa noteikšana principā atbilst efektivitātes prasībai tiktāl, ciktāl ar to tiek īstenots tiesiskās noteiktības pamatprincips, kas aizsargā vienlaicīgi gan ieinteresēto personu, gan attiecīgo administrāciju. Šādi termiņi principā nepadara par praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību īstenošanu, kas ir piešķirtas ar Savienības tiesību sistēmu. Tomēr dalībvalstīs valstu tiesiskajā regulējumā, kuram ir piemērojamas Savienības tiesības, ir jānosaka termiņi, ņemot vērā pieņemamo lēmumu nozīmīgumu ieinteresētajām personām, piemērojamo

procedūru un tiesību aktu sarežģītību, personu, kas var tikt ietekmētas, skaitu un citas publiskas vai privātas intereses, kas ir jāņem vērā. Ar šādu atrunu dalībvalstis var brīvi paredzēt garākus vai īsākus termiņus (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 15. aprīlis, *Barth*, C-542/08, EU:C:2010:193, 28. punkts un tajā minētā judikatūra, 2010. gada 8. jūlijs, *Bulicke*, C-246/09, EU:C:2010:418, 36. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2016. gada 20. oktobris, *Danqua*, C-429/15, EU:C:2016:789, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

99 Šajā ziņā valsts tiesību norma, kurā ir paredzēts trīs mēnešu termiņš no brīža, kad beidzas šim uzņēmējam noteiktais termiņš ikgadējā ziņojuma iesniegšanai kompetentajai valsts iestādei, lai iesniegtu zaudējumu kompensācijas pieteikumu par iepriekšējo finanšu gadu, no pirmā acu uzmetiena nešķiet esam pretrunā efektivitātes principam.

100 Tomēr *TDC* uzskata, ka situācija pamatlietā ir salīdzināma ar to, kāda bija lietā, kurā taisīts 1991. gada 25. jūlija spriedums *Emmott* (C-208/90, EU:C:1991:333), jo Dānijas tiesības, kā arī to sniegtā Dānijas kompetento iestāžu interpretācija tai neesot piedāvājušas nekādu iespēju saņemt zaudējumu kompensāciju par drošības pakalpojumiem un pakalpojumiem ārkārtas situācijās uz jūras. Tā uzsver, ka, tā kā Universālā pakalpojuma dekrēta Nr. 701 pieņemšanas dienā tajā bija paredzēts trīs mēnešu termiņš kompensācijas pieteikuma iesniegšanai, šīs iestādes zināja par universālā pakalpojuma direktīvas nepareizu transponēšanu Dānijas tiesībās.

101 Dānijas valdība norāda, ka, viņasprāt, *TDC* nebija nedz neiespējami, nedz pārmērīgi grūti iesniegt kompensācijas pieteikumu, un šajā ziņā tā norāda, ka šis pieteikums bija tieši pamatots ar universālā pakalpojuma direktīvas normām. Viņasprāt, to apstiprina fakts, ka *TDC* iesniedza savu kompensācijas pieteikumu par 2010. gadu noteiktajā termiņā un tā norādīja uz savām tiesībām uz kompensāciju valsts tiesās. Līdz ar to šī valdība uzskata, ka pamatlietas apstākļi nav salīdzināmi ar tiem, kādi bija lietā, kurā tika taisīts 1991. gada 25. jūlija spriedums *Emmott* (C-208/90, EU:C:1991:333).

102 Šajā sakarā jānorāda, ka, protams, Tiesa jau ir nospriedusi, ka līdz direktīvas pareizas transpozīcijas brīdim transponēšanas pienākumu neizpildījusī dalībvalsts nevar aizbildināties ar termiņa nokavējumu prasībai, ko pret šo valsti ir cēlusi privātpersona, lai aizsargātu ar šādas direktīvas noteikumiem piešķirtās tiesības, un ka valsts tiesību termiņš prasības celšanai var sākties tikai no šī brīža (skat. spriedumu, 1991. gada 25. jūlijs, *Emmott*, C-208/90, EU:C:1991:333, 23. punkts).

103 Tomēr saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru pēc 1991. gada 25. jūlija sprieduma *Emmott* (C-208/90, EU:C:1991:333) Tiesa ir atzinusi, ka transponēšanas pienākumu neizpildījusī dalībvalsts var atsaukties uz prasības celšanas tiesā noilgumu, pat ja šādu prasību celšanas brīdī tā vēl nebija pareizi transponējusi attiecīgo direktīvu, nospriežot, ka risinājums 1991. gada 25. jūlija spriedumā *Emmott* (C-208/90, EU:C:1991:333) bija pamatots ar minētās lietas, kurā tika taisīts šis spriedums, konkrētajiem apstākļiem, kuros termiņa noilgums liedza prasītājai pamatlietā jebkādu iespēju īstenot tiesības, kas bija noteiktas direktīvā (šajā ziņā skat. spriedumus, 2011. gada 19. maijs, *Iaia* u.c., C-452/09, EU:C:2011:323, 19. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2011. gada 8. septembris, *Q-Beef* un *Bosschaert*, C-89/10 un C-96/10, EU:C:2011:555, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

104 Šajā ziņā Tiesa precizēja, ka Savienības tiesības ļauj valsts iestādei atsaukties uz saprātīga noilguma termiņa izbeigšanos tikai tad, ja valsts iestāžu rīcības dēļ, to apvienojot ar noilguma termiņu, privātpersonai pilnībā ir liegta iespēja īstenot savas tiesības valsts tiesās (spriedums, 2011. gada 8. septembris, *Q-Beef un Bosschaert*, C-89/10 un C-96/10, EU:C:2011:555, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

105 Šajā lietā no Tiesai iesniegtās informācijas nešķiet, ka trīs mēnešu termiņa, kurš paredzēts Universālā pakalpojuma dekrēta Nr. 701 30. panta 2. punktā, neievērošana būtu pilnībā liegusi *TDC* iespēju īstenot tās tiesības uz kompensāciju par izmaksām, kas saistītas ar drošības pakalpojumiem un pakalpojumiem ārkārtas situācijās uz jūras, Dānijas kompetentajās iestādēs, ieskaitot valsts tiesas, bet tas tomēr ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

106 Nepastāvot īpašiem apstākļiem, kuri būtu jānorāda Tiesai, šī Universālā pakalpojuma dekrēta Nr. 701 norma nešķiet tāda, kas padarītu par praktiski neiespējamu vai pārlieku apgrūtinātu to tiesību izmantošanu, kas tiek piešķirtas ar Savienības tiesībām.

107 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz devīto jautājumu ir jāatbild, ka lojalitātes, līdzvērtības un efektivitātes principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu tiesisko regulējumu, kāds tiek aplūkots pamatlietā, kurā universālo pakalpojumu sniedzošajam operatoram pieteikums par zaudējumu kompensāciju par iepriekšējo finanšu gadu ir jāiesniedz trīs mēnešu termiņā no brīža, kad beidzas šim operatoram noteiktais termiņš ikgadējā ziņojuma paziņošanai kompetentajai valsts iestādei, ar atrunu, ka šis termiņš nav nelabvēlīgāks par to, kāds ir valsts tiesībās tāda pat pieteikuma iesniegšanai, un ka ar to netiek padarīta par praktiski neiespējamu vai pārlieku apgrūtināta to tiesību izmantošana, kas uzņēmumiem ir piešķirtas ar universālā pakalpojuma direktīvu, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par tiesāšanās izdevumiem

108 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva) normas, it īpaši tās 32. pants, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts kompensācijas mehānisms par papildu obligātā pakalpojuma sniegšanu, saskaņā ar kuru uzņēmumam nav tiesību saņemt kompensāciju no dalībvalsts par neto izmaksām par papildu obligātā pakalpojuma sniegšanu, ja šī uzņēmuma gūtā peļņa no citiem pakalpojumiem, uz kuriem attiecas universālā pakalpojuma pienākumi, ir lielāka par zaudējumiem saistībā ar šī papildu obligātā pakalpojuma sniegšanu;

2) Direktīva 2002/22 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru uzņēmumam, kurš izraudzīts par papildu obligāto pakalpojumu sniedzēju, ir tiesības saņemt kompensāciju no valsts par šo pakalpojumu sniegšanas neto izmaksām tikai tad, ja šīs izmaksas ir netaisnīgs apgrūtinājums šim uzņēmumam;

3) Direktīva 2002/22 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru universālā pakalpojuma saistību veikšanai izraudzītajam uzņēmumam radušās neto izmaksas izriet no starpības starp visiem ieņēmumiem un visām izmaksām saistībā ar minēto pakalpojumu sniegšanu, ieskaitot ieņēmumus un izmaksas, kas šim uzņēmumam būtu iegrāmatotas arī tad, ja tas nebūtu universālā pakalpojuma sniedzējs;

4) tādos apstākļos, kādi tiek aplūkoti pamatlietā, tas, ka uzņēmums, kuram ir jāsniedz papildu obligātie pakalpojumi Direktīvas 2002/22 32. panta izpratnē, sniedz šos pakalpojumus ne tikai Dānijas teritorijā, bet arī Grenlandē, neietekmē šīs direktīvas normu interpretāciju;

5) Direktīvas 2002/22 32. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir tieša iedarbība, jo ar to dalībvalstīm ir aizliegts noteikt pienākumu uzņēmumam, kuram jāsniedz papildu obligātais pakalpojums, pilnībā vai daļēji segt izdevumus saistībā ar šāda pakalpojuma sniegšanu;

6) lojalitātes, līdzvērtības un efektivitātes principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu tiesisko regulējumu, kāds tiek aplūkots pamatlietā, kurā universālo pakalpojumu sniedzošajam operatoram pieteikums par zaudējumu kompensāciju par iepriekšējo finanšu

gadu ir jāiesniedz trīs mēnešu termiņā no brīža, kad beidzas šim operatoram noteiktais termiņš ikgadējā ziņojuma paziņošanai kompetentajai valsts iestādei, ar atrunu, ka šis termiņš nav nelabvēlīgāks par to, kāds ir valsts tiesībās tāda pat pieteikuma iesniegšanai, un ka ar to netiek padarīta par praktiski neiespējamu vai pārlieku apgrūtināta to tiesību izmantošana, kas uzņēmumiem ir piešķirtas ar Direktīvu 2002/22, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

[Paraksti]